Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поединоке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к
мѣсячно . . . . 45 к
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 9. | Нинѣ: Завтра: | гр. к. Отцѣвъ въ С. Павла Ѳив. | рим. к. Полікарпа Іоанна Зл. | Вторникъ 14 (26) сѣчня 1892. | Восходъ сонця 7 г. 39 м.; заходъ 4 г. 47 м. Баром. 766; термом. — 7·0° — 20·2°. | Рокъ II.

Школа промыслова „Гуцульскои Спôлки“ въ Коломыи.

Коли чимъ, то тымъ можемо радувати ся, що промыслъ и торговля въ нашôмъ краю розвиваютъ ся чимъ разъ бôльше. Минули вже тй часы и не вернуть ся, коли то лишь сама земля могла живити нашихъ людей. Нинѣ рôльництво, хочь бы навѣть и не пôдупадало, не въ силѣ вже лишь само одно выживляти людей, бо землѣ за мало. Треба отже шукати иншого способу до житя а тымъ есть промыслъ и торговля якъ найлѣпшій. Всюды, въ кождôмъ краю, де промыслъ и торговля розвинули ся высоко, тамъ и народъ мае ся лѣпше, есть богатшій и бôльше просвѣтный. Гляньмо лишь хочь на Чехи въ нашôй монархіи, яке тамъ богатство, якій добробытъ! И всюды въ короныхъ краяхъ нашои монархіи лѣпше, якъ у насъ, бо тамъ промыслъ и торговля стоять высше.

Але вже у насъ стае свитати и у насъ приходять люде до познаня, де и въ чôмъ шукати собѣ заробку. А велика въ тôмъ заслуга нашихъ школъ промысловыхъ и нашихъ товариствъ торговельныхъ, и коли такъ дальше пôйде, якъ доси, то есть надѣя, що и въ нашôмъ краю настане добробытъ. Побôчь нинишихъ шкôлъ промысловыхъ повстае теперь ще одна, въ Коломыи, для промыслу деревляного, якъ разъ въ тôй закутинѣ нашого краю, де народъ найспособнѣйшій до того промыслу и мае вже зъ природы талантъ до того та й де суть природнй средства до того, а котра якъ разъ була пôдъ тымъ взглядомъ найбôльше занедбана. Не мала въ тôмъ заслуга торговельного товариства „Гуцульска Спôлка“ въ Коломыи, котра побôчь свого краму заложила була варстатъ для промыслу деревного, а зъ котрого варстату мае теперь настати друга въ краю фахова школа для промыслу деревного (одна есть въ заходнôй части краю, въ Закопанôмъ, въ Татрахъ).

„Гуцульска Спôлка“ звернула увагу Сойму краевого на потребу такои школы фаховои въ Коломыи а справа заложеня другои фаховои школы для промыслу деревного на такій взорецъ, якъ въ Закопанôмъ, була предметомъ нарадъ Сойму на послѣднôй сесіи. Постановлено отже заложити еи въ полудневовсхôднôй части Галичины, де Гуцулы показують природнй способности до рѣзьбарства, подôбно, якъ въ заходнôй части населене пôдъ Татрами. Ся справа рѣшила ся въ ухвалѣ зъ 15 падолиста 1890 р., котра запала у вôдповѣдь на справоздане соймовои комісіѣ промысловои и поручила Выдѣлови краевому, щобы вôнъ порозумѣвъ ся зъ краевою комісіею для справъ промысловыхъ и выстаравъ ся у правительства о заложене такои школы въ Коломыи або въ Косовѣ. Другій разъ пôднѣсъ Соймъ сю справу въ резолюціи, ухваленôй дня 18 падолиста 1890 р., завôзваючи правительство, щобы заложило школу для деревного промыслу въ Коломыи, а Выдѣлъ краевый мавъ перевести переговоры зъ правительствомъ, о скôлько скарбъ краевый мае дати вôдъ себе на еѣ заложене и утримане. Окрôмъ того Соймъ на тôмъ самôмъ засѣданю постановивъ вставити въ буджетъ на 1891 р. суму 1300 зр. яко запомогу на оплату учителя рисункôвъ и фахового инструктора столярства въ варстатѣ для деревляныхъ выробôвъ въ Коломыи, заложенôмъ „Гуцульскою спôлкою“, але пôдъ тымъ условіемъ, що сей варстатъ буде поставленый пôдъ нагляддъ краевого Выдѣлу и промысловои комісіи краевои, такъ само якъ иншй промысловй школы, субвенціонованй зъ скарбу краевого.

Выдѣлъ краевый вôднѣсъ ся напередъ до ц. к. Намѣстництва, але въ вôдповѣди тогожъ показало ся, що доси Міністерство просвѣты не порѣшило тыхъ ухвалъ.

Рôвночасно вôднѣсъ ся краевый Выдѣлъ до „Гуцульскои спôлки“ въ Коломыи. Товариство пристало на предложеный плянъ науки на шкôльну и дисциплінарну норму безъ змѣны. Лише щодо условій краевои пôдпомоги въ справѣ орґанізаціѣ заряду въ варстатѣ та его вôдносинъ до краевого Выдѣлу и промысловои комісіи „Спôлка“ домагала ся деякихъ змѣнъ, а на тй змѣны промыслова комісія и краевый Выдѣлъ згодили ся. Зô взгляду на те выплативъ краевый Выдѣлъ спôлцѣ субвенцію, признану Соймомъ въ сумѣ 575 зр. на пенсію учителѣвъ и на закупно матеріялу. Останокъ субвенціи въ сумѣ 725 зр. выплачено промысловôй комісіи, щобы закупила вôдповѣднй для варстату знаряды сницарскй, та пекарскй и столярскй, вôдтакъ уладила рисункову салю, справила взôрцѣ и т. д.

Наука въ тôмъ варстатѣ мае тревати пôсля пляну „спôлки“ черезъ три лѣта и мае роздѣлити ся на три головнй вôддѣли: рисунковый, сницарскій и токарскій. Наука въ вôддѣлахъ буде ити въ тôмъ означенôмъ порядку. Крôмъ того ученики, що мають лѣта обовязуючй до доповняючои науки або котрй скôнчили лишь народну школу, мусять ходити такожъ до мѣсцевои промысловои школы доповняючои.

3

Духи, страхи и розмова зъ духами.

(Дальше.)

Коли зôйде розмова на духи и страхи, то лишь дуже рѣдко хтось скаже, що самъ видѣвъ духа або страха, а звычайно покликуесь на покôйного тата або дѣда, на тѣтку, на сусѣда, на арендаря жида и т. д., звычайно на свѣдкôвъ, у котрыхъ не можна нѣякъ правды розвѣдати, бо або ихъ нема або они таки вже померли. Дуже рѣдко знайде ся чоловѣкъ, котрый бы самъ сказавъ, що видѣвъ духа на власнй очи. Колижь знайде ся хтось, що скаже, що самъ се або то видѣвъ, то и се не есть ще доказомъ правды, бо не лишь може бути але и есть самообманьствомъ походячимъ або зъ якогось загального ослабленя тѣла, або зъ великого роздразненя нервôвъ, або наконецъ зъ занадто буйнои фантазіи. Самообманьство, походяче зъ якогось хоробливого стану тѣла есть отже другою причиною вѣры въ духôвъ. Ось кôлька примѣрôвъ до того.

Оденъ старенькій чоловѣкъ, котрого батько бувъ колись священикомъ въ Бѣльнѣ коло Перемышлянъ, розповѣдавъ намъ про такій выпадокъ, котрого доживъ самъ на собѣ, и въ наслѣдокъ котрого вѣривъ вôдтакъ крѣпко въ истноване духôвъ.

„Насъ було“ — каже той чоловѣкъ — двохъ братôвъ и мы ходили до ґімназіи въ Бережанахъ. А тогди було въ Бережанахъ всего лишь пѣсть клясъ ґімназіяльныхъ, бо низша фільософія — такъ тогди называно семму и осьму клясу — була лишь у Львовѣ. Було то саме передъ Зелеными святами въ суботу. Мы порадили ся ще въ школѣ пôйти заразъ по обѣдѣ пѣшки домôвъ та намовили ще одного зъ нашихъ товаришѣвъ, абы ишовъ зъ нами, а въ понедѣлокъ вôдошлють насъ коньми назадъ до школы. Пообѣдавши выбралисьмо ся заразъ въ дорогу.

„Бувъ вже пôзный вечеръ, коли мы станули на приходствѣ въ Бѣлнѣ. Дома вже всѣ спали, лишь батько ще вôдмавлявъ молитвы а мати лагодилась до спочивку. Мы вôйшли у хату. Родичѣ здивованй выдивились на такъ пôзныхъ несподѣваныхъ гостей. Батько трохи погнѣвавъ ся та посваривъ, а мати звычайно, якъ мати, рада дѣтемъ, кинулась заразъ лагодити намъ вечеру. Повечерявши выбѣгли мы ще на дворъ; коли дивимось а хата ще не обмаена; хочъ то завтра Зеленй свята. Старшій братъ каже тогди: „Знаете хлопцѣ, що? будемо маѣти хату. Тажь то бы грѣхъ еи завтра маѣти, коли люде будуть сходити ся до церкви“. Рада въ раду и пôйшли мы до батька просити, абы намъ позволивъ замаѣти хату. Батько зразу не хотѣвъ позволити. „Паробокъ — каже — замаѣть завтра досвѣта. Та и дежъ теперь возьмете маю?“ — „Нарубаемо липового галузя въ липовôй улицѣ“ — каже старшій братъ. А батько лишь покрутивъ головою на тй слова та каже: „Отъ лягайте спати; чого вамъ лазити по ночи на дерева, готове бути ще яке калѣцтво“. — Але мы таки наперли ся и пôйшли. А треба вамъ знати, що на тôй дорозѣ, що веде зъ приходства въ Бѣлнѣ на поле и обсаджена липами, бували неразъ всѣлякй пригоды. Люде розказували, що тамъ показують ся якісь духи, що не разъ, коли хто пôзно вертае тою дорогою до села, то бувае неразъ якъ бы хтось вôдрубавъ конѣ вôдъ воза: конѣ пôйдуть а вôзъ лишить ся; або чути, що хтось крикне: „Тпрру!“ и спинить конѣ; дивишь ся, а то и живои душѣ не видко.

Отъ взяли мы сокиру и пôйшли всѣ три въ липову улицю рубати маю. Нôчь була звѣздиста и тепла. Братъ и нашъ товаришь вылѣзли на липу, а менѣ казали стояти на долинѣ та збирати галузе. Они тамъ на деревѣ: цюкъ, цюкъ! а я стою пôдъ липою по тамтôмъ боцѣ улицѣ вôдъ поля за ровомъ. Стою такъ вже спору хвилю, ажь: гляпъ! на нашу стодолу, а въ неи, зъ самого причôлка, такъ страшно курить ся, такій садить дымъ та искры, що здае ся: ось, ось, покажесь заразъ и поломѣнь. Я страшно налякавъ ся, скочивъ черезъ рôвъ на улицю, хотѣвъ вже крикнути: Горить! та духъ въ менѣ заперло и я лишь заедно дивлю ся на стодолу. Та ба; стодола не горить и дыму вже на нѣй не видко, бо вôнъ суне ся величезными клубами близше до мене, а искры сыплють ся ще сильнѣйше. Я

Варстатомъ управляти буде мѣсцевый комітетъ, котрый стоить пôдъ проводомъ куратора сего заведеня, именованого краевымъ Выдѣломъ. Въ складъ комітету будуть належати: делеґатъ (другій) краевого Выдѣлу, трохъ делеґатôвъ „Гуцульскои спôлки“, делеґатъ Рады повѣтовои въ Коломыи, директоръ коломыйскои промысловои школы доповняючои або учитель тои школы. А коли бы рада мѣска въ Коломыи або повѣтова Рада въ Городенцѣ и Косовѣ дали запомогу зъ своихъ фондôвъ, то и они будуть мати право высылати до комітету своихъ делеґатôвъ. Зъ делеґатôвъ „Гуцульскои спôлки“ оденъ все мае бути заступникомъ головы комітету и адміністраційнымъ управителемъ варстату. Верховною властію есть Выдѣлъ краевый. Вôнъ выдае орґанізаційнî постановы для заведеня, буде выконувати наглядъ, именувати и вôддаляти учителѣвъ и инструкторôвъ, на выпадокъ незгоды въ комітетѣ рѣшати спôрнî справы и установляти буджетъ заведеня на основѣ внесень заряду.

Такъ отже дôждалось наше славне Покуте, наша Гуцульщина своеи школы промысловои, котрои хосенный вплывъ принесе певно якъ найлѣпшî наслѣдки. Дай Боже, щобы та школа розвивала ся якъ найкрасше и стала ся богатымъ розсадникомъ промыслу деревного такъ дуже доси занедбаного не лишь въ нашихъ горахъ але и въ цѣлôмъ краю.

Голосы ґазетъ про москвофільске вѣче.

Абы насъ хтось не посудивъ о то, що мы чѣпаемось нашихъ москвофілôвъ якъ слѣпый плота, що то лишь мы видимо въ нихъ зрадникôвъ нашого народу, котрî радî бы якъ найскорше его зруйнувати, наводимо тутъ голосы двохъ ґазетъ, рускои „Буковина“ и польскои Nowa Reforma, котрî такъ само видять лишь шкоду для руского народу въ тôмъ, що роблять нашî москвофілы. Ось каже Буковина:

Рôзнî причины склали ся на нашу теперѣшну народну немôчь; довгими вѣками руйнували дикî орды нашî рускî землѣ, мордували нашихъ людей, забирали найкрасшій цвѣтъ нашого народу въ тяжку неволю, та все те не було бы ще въ силѣ спровадити нашу теперѣшну недолю и еи пôдтримувати, колибъ нашî князѣ, нашî гетманы, нашî бояре були крѣпко вѣрили въ живу силу нашого великого народу, колибъ були старали ся выдобувати и совѣстно плекати сю питому народну силу.

Та не такъ дѣлали нашî колишнî передовî люде, не вѣрили они въ живу силу свого великого народу, не плекали они еи, але догаджували по найбôльшôй части тôльки свому самолюбству, проживали для своихъ несытыхъ цѣлей по межи собою въ найбôльшôй зависти та ненависти, покланяли ся для того чужимъ богамъ, а въ кôнци вôдцурали ся свого народу. Лишеный безъ проводу, безъ опѣки, безъ просвѣты мусѣвъ нашъ колись сильный, богатый, культурный нарôдъ знидѣти, та цѣлыми вѣками проживати въ духовôй тьмѣ и въ недостатку Що ино въ сѣмъ столѣтю, коли по цѣлôй Европѣ повѣявъ вѣтеръ свободы и волѣ, зôбрала ся особливо вôдъ 1848 року также мала горстка нашои интеліґенціи до працѣ надъ освободженємъ нашого народу зъ оковôвъ духовои неволѣ.

Та на жаль и ся спасенна народна робота щирыхъ нашихъ патріотôвъ не знайшла пôдпоры зô стороны всеи тои интеліґенціи, що носить имя руске на собѣ; противно, велика часть вôддала ся цѣлковитôй байдужности зглядомъ народного житя....

Помимо сеи, можна сказати, нашои суспôльнои невдачѣ держать теперь все ще нашî патріоты, котрыхъ одушевляють народнî идеалы та котрî вѣрять въ живу велику силу нашого двацятьміліонового народу, загально званî народовцѣ, такъ на Украинѣ якъ въ Галичинѣ и на Буковинѣ керму народнои справы; та се инакше и бути не може, божь тôльки народовцѣ старають ся природнымъ способомъ черезъ народну просвѣту, черезъ мирнî зносины зъ нашими сусѣдами и зъ правительствомъ — пôднести свôй нарôдъ морально и матеріяльно, и придбати для сего велико народу помежи другими культурными народами приналежне ему мѣсце. Розумѣе ся, що нашî наймиты, перевертнѣ, що вôдцурались свого народу, не радî такôй мирнôй продуктивнôй народнôй роботѣ; а не радî сѣй роботѣ також и нашî радикалы-соціялісты, бо сî радî бы паразъ змѣнити всѣ теперѣшнî суспôльнî порядки, та для того мирна розважна патріотична, народна робота свѣтлыхъ и щирыхъ нашихъ теперѣшныхъ провôдникôвъ имъ за повôльна, за ретроґрадна.

Такъ нашî наймиты-перевертнѣ, якъ и радикалы-соціялісты радî бы выдерти керму народнои справы зъ теперѣшныхъ рукъ нашихъ патріотôвъ-народовцѣвъ вôдти походять отже сî приязнî зносины межи москвофілами и радикалами, вôдти походить и ся вражда, зъ якою кинули ся на превелику шкоду нашому народному розвиткови въ послѣдныхъ часахъ москвофілы и радикалы на мирну и поважну роботу нашихъ щирихъ патріотôвъ. Вѣча въ Бродахъ та въ Турцѣ були вôдгомономъ сеи вражды, та се саме приготовляе москвофільска львôвска „Русская Рада“, котра скликуе нове вѣче на 2-го лютого с. р. до Львова.

Не чесна та й не розумна така руйнуюча робота взагалѣ, а тымъ менше тамъ, де, якъ у насъ Русинôвъ, шкода кождои марно страченои хвилѣ, кождои марно страченои силы. Намъ не роздроблятись на партіи, намъ лучити всѣ робучî силы до спôльнои народнои працѣ, намъ треба якъ найбôльшои згоды, бо якъ каже народна пословиця: „згода будуе, а незгода руйнуе“.

Nowa Reforma хочь выходить ажь въ Краковѣ, але все таки досыть добре знае нашî вôдносины, каже знову такъ про вѣче, котре скликують москвофілы:

„Чи то не иронія! Колибъ мы не знали проводирôвъ москвофільскихъ, колибъ мы не були добре свѣдомî ихъ стремлень и цѣлей, то могли бы мы думати, що тî люде то найлѣпшî патріоты, котрî бажають „на силу“ пôднести сѣльскій нарôдъ, зробити горожанами, помочи ему и его просвѣтити. Але цѣль зôбраня у Львовѣ есть добре знана, хочь укрыта и намъ (Полякамъ) и народовцямъ, котрî, натурально, не возьмуть участи въ вѣчу. Вѣче 2-го лютого, то буде знову одна велика — якъ Русины кажуть — *загальна* пропаґанда петербургскихъ идей, то нове ширене ѣди ненависти середъ народу одной мовы и одной вѣры ...

„Що ту цѣль мають передовсѣмъ на оцѣ иніціяторы вѣча, доказомъ вôдозва написана по московски, (не зовсѣмъ чисто, лишь мѣшаниною языковою *Ред.*) а дальше фактъ, що не запрошено на вѣче анѣ одного народовця, що навѣть въ глубокôй тайнѣ укрывано передъ ними намѣрене скликати вѣче. А дальше иде москвофіламъ о те, абы показати свою перевагу, здоптати народовцѣвъ ростучихъ въ силу и выклясти Романчука и Телишевского въ виду цѣлого народу руского. Ото головна цѣль москвофільскои кліки. Не о нарôдъ анѣ о селянъ тымъ панамъ ходить, селянинъ и маломѣщанинъ рускій то для нихъ лишь фіґурка, маріонетка“.

Переглядъ політичный.

Въ пятницю закôнчили ся въ Палатѣ пословъ нарады надъ угодами торговельными

ще роздумую надъ тымъ, що бы то могло бути, ажь дивлю ся а недалеко того мѣсця на поли, де я передъ тымъ стоявъ, стоить якійсь панокъ въ чорнôмъ сурдутѣ, въ чорнôмъ капелюсѣ, такій тонкій та высокій, що ажь страхъ; стоить та курить люльку на довгôмъ цыбусѣ а зъ неи жене дымъ та идуть искры, якъ зъ комина. Стоить вôнъ такъ та дивить ся на мене а я на него; вôнъ усмѣхае ся до мене а далѣ и кивае пальцемъ, мовъ бы кликавъ мене до себе. А я тогди до него: Kiedy mi się nie chce! Тогди, бачите по всѣхъ священичихъ домахъ говорено по польски, тожь и мы говорили по польски. Вôнъ кивае другій разъ а я знову: Kiedy mi się nie chce! Наразъ той панокъ зареготавъ ся якъ не своимъ голосомъ и сплеснувъ въ долонѣ та щезъ. Мене страхъ трохи попустивъ и я крикнувъ изъ всеи силы: Гей, хлопцѣ, злазѣть чимъ скорше; втѣкаймо зъ вôдси! По сихъ словахъ пустивъ ся я втѣкати до дому, а за хвильку и тамтî оба прибѣгли за мною. Ажь въ хатѣ розповѣвъ я все, що видѣвъ. И щожь скажете? Зъ того переляку я вôдтакъ занедужавъ, дôставъ ще й тифусу и перележавъ ще вôсѣмъ недѣль якъ одну. Вôдъ того часу вѣрю вже, що суть духи.“

Такъ розказувавъ той чоловѣкъ и до кôнця житя бувъ певный того, що видѣвъ якогось духа, не кого иншого, лишь таки — самого люципера въ пекла! А однакожь яка проста рѣчь въ цѣлôмъ сѣмъ фактѣ. Тутъ взято просто наслѣдки за причину зовсѣмъ природного и дуже звычайного зъявища. Очевидно той чоловѣкъ, коли хлопцемъ бачивъ того духа, про котрого вôдтакъ розказувавъ, бувъ вже недужій, мавъ вже очевидно сильну горячку тифоідальну, лишь якъ то часто буває въ молодôмъ вѣцѣ, не подававъ ся фй, онаще не могла звалити его зъ нôгъ. Въ тôй горячцѣ мавъ вôнъ отже той привидъ; вôнъ не мôгъ того зрозумѣти, що той привидъ бувъ наслѣдкомъ недуги, и длятого думавъ опôсля, що занедужавъ длятого, що налякавъ ся того духа. А рѣчь прецѣ звѣстна, що въ великôй горячцѣ не одно провиджуе ся. Колижь той чоловѣкъ вѣривъ въ то, що видѣвъ духа, то лишь самъ себе обманювавъ черезъ свою несвѣдомôсть рѣчи.

Другій примѣръ ось такій: Въ Коломыи живъ давными часами богатый гончарь, котрый трудомъ и ощадностію та запопадливостію доробивъ ся бувъ значного маетку. Его сынъ, що бувъ высокимъ урядникомъ, мабуть ще й нинѣ жие въ Коломыи. Але недбале и дуже забобонне давне мѣщаньство коломыйске, не могло того зрозумѣти, якъ чоловѣкъ може честнымъ трудомъ доробити ся гроша, и выдумало собѣ ось яку байку. Той гончарь — розповѣдали собѣ люде въ Коломыи — мае „годованця“, себъ то злого духа, котрому вôнъ записавъ свою душу, а котрый за то давъ ему грошѣ и пильнувавъ цѣлого маетку. Сидить собѣ разъ той гончарь при горнѣ и выпалюе горшки. А то, бачите було въ зимѣ, на дворѣ тисне такій морозъ, що ажь очи вылазять зъ головы, У гончаря дровъ богато, стоять цѣлыми латрами, а въ касарни „на баракахъ“, що тогди стояли на передмѣстю „Вінцентôвка“, страшна студѣнь, вояки ажь зубами дзвонять. Двохъ воякôвъ змовило ся отже пôйти до гончаря та накрасти дровъ и запалити въ касарни. Пôйшли они, закрали ся до гончаря, набрали дровъ и хотять вже ити до касарнѣ, але „годованець“ въ видѣ чорного пса, що пильнувавъ гончаревыхъ дровъ, давъ знати гончареви при горнѣ и той пустивъ ся на здогôнъ за злодѣями. Вояки втѣкають що сила, а гончарь зъ псомъ за ними; отъ, отъ, вже ихъ догонить. Они покидали полѣна. Гончарь приставъ и збирае покиданî полѣна, але годованець не дае спокою воякамъ и гонить за ними ажь пôдъ саму касарню. Оденъ зъ воякôвъ вже и забѣгъ щасливо до касарнѣ, але другого прихопивъ годованець таки пôдъ самыми дверми, кинувъ нимъ до землѣ и ставъ его страшно мучити: кидавъ нимъ, крививъ ноги и руки, выкрививъ ему лице, точивъ пѣну зъ рота, покровавивъ и т. д.; що хочуть другî вояки выйти мученому на помôчь и котрый покаже ся въ дверехъ зô свѣчкою въ руцѣ, то годованець заразъ задмухне свѣтло и мучить дальше свою жертву. Такъ мучивъ еи доти, доки ажь когутъ о пôвночи не запѣявъ.

И въ сѣмъ примѣрѣ легко вôдгадати правду. Що вояки крали дерево, що гончарь зъ псомъ гонивъ за ними и т. д., се все рѣчи звычайнî; лишь то нѣбы загадочне, що одного изъ воякôвъ стало мучити саме пôдъ дверми касарнѣ. А й то рѣчь зовсѣмъ природна, коли еи лѣпше розважити Воякъ той, котрого нѣбы то „годованець“ мучивъ, мусѣвъ або вже

и на порядокъ дневный нинѣшного засѣданя поставлено законъ о реформѣ студій правничихъ. По залагодженю сего закона прийде на порядокъ дневный проектъ закона о державной запомозѣ для товариства пароходнои плавбы по Дунаю.

Є. Вел. Цѣсарь призволивъ, щобы у Львовѣ заведено въ початкомъ шкôльного року 1892/93 пяту державну (низшу) ґімназію.

Про вѣсть, яку принесло недавно тому „Дѣло" зъ Вѣдня о деякихъ змѣнахъ въ користь галицкихъ Русинôвъ, а про котрѣ и мы вже доносили, заговорила теперь и W. Allg. Ztg., котра такъ пише: „Пôсля засягненыхъ нами дуже точныхъ информацій можемо ту вѣсть вповнѣ потвердити. Именно будуть вже зъ слѣдуючимъ рокомъ шкôльнымъ заведенѣ при всѣхъ всхôдногалицкихъ семінаріяхъ учительскихъ школы вправъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, въ Самборѣ буде заведена выключно руска семінарія учительска а въ Коломыи руска высша ґімназія. При львôвскôмъ університетѣ буде системізована катедра рускои історіи. Розпочате вже переводжене рôвноуправненя руского языка въ політичныхъ властяхъ и судахъ, буде вповнѣ переведене а навѣть и написи на публичныхъ будынкахъ будуть умѣщенѣ въ двохъ языкахъ".

Въ петербурскихъ кругахъ правительственныхъ принимано найрадше тѣ складки на голодуючихъ, котрѣ вплывали черезъ товариство „Червоного хреста" (товариство, котре на случай вôйны обовязане нести помôчь раненымъ). Публіка однакожъ нерадо на то дивила ся, и справедливо, бо грошѣ пропадали. Теперь же выкрыто въ тôмъ товариствѣ, въ орельскôмъ вѣддѣлѣ значну крадѣжь. Ото показало ся, що дѣйстный тайный радникъ державный, Анненковъ, забравъ зъ касы сего товариства 24.000 рублѣвъ. Вôнъ вже кôлька разôвъ забиравъ зъ касы сего товариства грошѣ, але за кождый разъ платив за него міліонеръ Балуткинъ, котрый погибъ пôдчасъ катастрофы на мостѣ надъ рѣкою Опрухою. Заразъ по смерти Балуткина вôдбула ся ревізія и тымъ способомъ выкрыто крадѣжь.

давнѣйше колись, але певно дуже рѣдко, може ще малою дитиною, мати т. зв. „злу хоробу", падавицю, епілепсію, або дôставъ еи теперь несподѣвано зъ великои утомы, утѣкаючи, и зъ страху, що справа выкрые ся и вонъ буде тяжко караный. Тѣ, що видѣли его муку, не знали еи причины и обманювали самѣ себе, приписуючи еи злому духови, що нѣбы то бувъ помôчникомъ, сторожемъ и добродѣемъ гончаря.

Такихъ примѣрôвъ несвѣдомого самообманьства, можна бы множество навести, а велика часть зъ нихъ, далась бы пояснити незвычайнымъ, або недужимъ станомъ устрою нервового въ чоловѣцѣ. Сюды належить въ першôй лініи „галюцінація" або т. зв. „ясновиджене". Суть люде, що въ бѣлый день видять духôвъ передъ собою, видять людей, котрыхъ зовсѣмъ передъ ними нема, чують якісь голосы и т. д. Такимъ людемъ приписує темный нарôдъ якусь надзвычайну силу, вѣрить въ то, що они все видять такъ ясно, що можуть вôдгадати не лишь то, що вже давно минуло ся, але и то, що ще може бути. Простый и забобонный нарôдъ вѣрить такъ крѣпко въ ту надзвычайну силу такихъ людей, що коли они де зъявлять ся, шукає у нихъ вôдрады и порады, тягне ся до нихъ зъ далекихъ сторôнъ и платить имъ добре, лишь щобы они дали ему яку пораду въ тôмъ, що мучить его серце и душу. На щасте, такихъ „ясновидôвъ" буває мало, а коли де й появлять ся, то власти старають ся о то, щобы они не обманювали людей.

(Дальше буде).

Новинки.

Львôвъ дня 13 (25) сѣчня.

— **Новѣ пляны науковѣ для народныхъ шкôлъ.** Ц. к. краєва Рада шкôльна припоручила инспекторови львôвскихъ шкôлъ народныхъ, п. Мечиславови Барановскому и инспекторови горлицкого та грибôвского округа, Северинови Уделѣ, обробити новѣ пляны науки для шкôлъ народныхъ. Рôвночасно въ тыми плянами має бути выдана и инструкція, а книжки до читаня для шкôлъ народныхъ мають въ дечôмъ змѣнити ся.

— **Нова бурса.** Въ Ярославѣ завязавъ ся комітетъ для заложеня въ тôмъ мѣстѣ рускои брусы для молодѣжи шкôльнои. Въ грудни выславъ уже комітетъ статуты для товариства до ц. к. Намѣстництва, въ цѣли ихъ потвердженя.

— **Огнѣ.** Дня 17 с. м. погорѣвъ въ Золочевѣ дôмъ пекаря Кравчиньского и кôлька господарскихъ булынкôвъ. Зъ переляку вôдъ того огню дôстала служниця золочѣвского старосты, котра вже давнѣйше на ту недугу терпѣла, такъ сильного атаку епілепсіи, що до двохъ днѣвъ померла.

— **Загальнѣ зборы „Рускои Бесѣды" въ Самборѣ** вôдбула ся дня 14 сѣчня а до нового выдѣлу увôйшли: адвокатъ сов. Ивановскій голова, катихитъ ґімназіи о. Гмитрикъ якъ заступникъ головы, кандидатъ адвокатскій Данило Стахура яко господарь, адъюнктъ судовый І. Каранович яко секретарь; а дальше: професоръ ґімназіи Омелянъ Пашкевичь, адвокать дръ Винкентій Хлопецкій, о. Ортыньскій, Романъ Сосновскій и Августъ Гижовскій яко члены выдѣлу. Заступниками выбрано: аскультанта Пирожиньского, проф. Лашкевича и о. Рѣпецкого.

— **Огонь въ Божници.** Въ суботу въ тутешнôй божници выпала запалена свѣчка зъ лѣхтаря и упала на книжку, котрои картки заразъ заняли ся. При тôмъ була въ божници Міндля Зонъ, котра могла була задушити огонь заразъ, однакъ що се бувъ Сабашь, не хотѣла гасити огню зъ взглядôвъ ритуальныхъ и выбѣгла на улицю та почала кричати о помôчь. На щасте надойшовъ якійсь робôтникъ христіяньскихъ, котрый пригасивъ огонь а колибъ не то, то булабъ цѣла божниця пôшла зъ дымомъ.

— **Жнива на кули земскôй** вôдбувають ся не лишь въ кождôй порѣ року, але навѣть въ кождôмъ мѣсяци: въ Австраліи, Новôй Зеляндіи, въ однôй части Чілі и деякихъ околицяхъ Арґентины въ сѣчни; въ Индіяхъ и горѣшнôмъ Єгиптѣ въ лютôмъ; въ долѣшнôмъ Єгиптѣ кôнчать ся жнива въ мартѣ; на Кипрѣ въ Малôй Азіи, въ Мехику и на Кубѣ въ цвѣтни; въ середнôй Азіи, въ Альжирѣ, въ Хинѣ и Японѣ, въ Мароккo, въ Тексасѣ и Фльоридѣ въ маю; въ надунайскихъ краяхъ, въ Греціи, Угорщинѣ, въ полудневôй Россіи, въ Италіи, Испаніи и Портуґаліи, въ Каліфорніи, Міссісіпі и Георгіи въ Червни; въ Австріи, Нѣмеччинѣ, пôвнôчнôй Франціи, Швайцаріи и Россіи середнôй, въ Анґліи и Сполученыхъ державахъ американьскихъ въ липни; въ Бельґіи, Голяндіи, Анґліи пôвнôчнôй и Колюмбіи въ серпни; въ Шкоціи, Швеціи, Норвеґіи и Россіи пôвнôчнôй въ вересни, а въ Америцѣ починає ся збôръ кукурузъ; Шкоція пôвнôчна кôнчить жнива въ жовтни; въ пôвнôчнôй Австраліи, въ Перу, въ Полудневôй Африцѣ и Индіяхъ захôдныхъ въ падолистѣ и грудни.

— **Злодѣйки.** Дня 18 падолиста выѣхали були зô Львова двѣ жидôвки: Файдра Ляй Адлеръ и Сайда Гольдъ до Стрыя. Аґентъ поліційный, Ґінсберґъ, знавъ ихъ зъ деякихъ давнѣйшихъ штучокъ, именно зъ перехованя краденыхъ рѣчей, тому слѣдивъ за ними и знавъ, що они выѣхали до Стрыя. Вечеромъ вже очѣкувавъ ихъ на дворци якъ будуть вертати и тамъ ихъ приарештувавъ. При нихъ найшовъ веретки зъ рôжными рѣчами, були обпакованѣ хустками а Адлерова мала привязану пару чоботъ на грудяхъ. Въ поліціи говорила Адлерова, що она тотѣ рѣчи закупила на ярмарку въ Стрыю вôдъ незнакомого купця за 29 зр. а въ судѣ казала, що купила за 20 зр. у якоись жидôвки та казала, що до Стрыя ѣздила по метрику по помершôй передъ 4 роками въ Стрыю Леи Гольдъ. Однакъ все отсе показалось чистою неправдою и рѣчь доведена, що обѣ тотѣ свашки обôкрали того дня въ Стрыю 11 купцѣвъ, котрѣ пôзнали теперь свои рѣчи. Справа тота веде ся теперь передъ карнымъ судомъ у Львовѣ.

— **Невдячна.** Ицикъ Стрижоверъ, торговець селедцѣвъ, прийшовъ оногди въ великимъ „лямептомъ" на поліцію пожалуватись, що его служниця, Розалія Мутка, украла у него мошонку зъ пяткою, а коли вôнъ упоминавъ ся, то ще выбила его гачкомъ. Поліційный ревізоръ удавъ ся на мѣсце чину, щобы розсудити справу. Показалось, що Розалія нѣякихъ грошей не украла, а оказалась лишь грубо невдячною, бо коли Ицикъ забогато розгорѣвъ ся до неи любовію — она пригасила любовъ — гачкомъ.

— **Живцемъ спалена.** Дня 16 с. м. лучивъ ся въ Стражи на Буковинѣ сумный выпадокъ. Сємлѣтна дѣвчинка однои селянки бавила ся коло огню пôдчасъ неприсутности матери и запалила на собѣ одѣнє. Нимъ мати прийшла, дѣвчина згорѣла на уголь.

— **Самоубійство.** Дочка машиніста вôдъ зелѣзницѣ, 18 лѣтна Анна Покъ, зажила оногди умысно головки зъ сѣрникôвъ и середъ тяжкихъ мукъ закôнчила житє. Причиною сего страшного кроку була заведена любовъ.

— **Нещаслива спадщина.** Въ Бруксели померъ бувъ одинъ Полякъ, Ястшембскій, оставивши по собѣ спадщину на своего брата Щасного Ястшембского зъ Варшавы, котрый прибувши по тоту спадщину, занедужавъ на инфлюєнцу и померъ. Вôзвали телеґрафічно его жѣнку зъ Варшавы, однакъ она застала вже своего чоловѣка неживого. Зъ перестуды, а може заразившись вôдъ покôйного мужа, занедужала и она на инфлюєнцу а по кôлькохъ дняхъ розстала ся зъ свѣтомъ. Ястшембскій числивъ 47, а его жѣнка 35 лѣтъ.

— **Куба Порунъ.** Зъ Нового Йорку доносять, що тамъ арештували голосного лондоньского Поруна въ хвили, коли вôнъ якомусь піяному чоловѣкови пôдрѣзавъ горло. Має то бути знаный зъ ґерманофобіи и зъ замордованя кôлькохъ Нѣмцѣвъ, Анґличанинъ, Генрі Довдъ.

— **Ориґінальне убезпечене на житє.** Въ Лондонѣ обдумали т. званѣ „порядненькѣ" шинкарѣ нову заохоту для стяганя до себе аматорôвъ горѣвки и пива. Кождый гôсть, що выпє въ такôмъ шинку чарку горѣвки або пива за 2 пенсы (около 10 кр.), дôстає вôдъ господаря купонъ, запевняючій тому консументови або консументцѣ, чи властива ихъ спадкоємцямъ суму 100 фунтôвъ штерлінґôвъ (около 1200 зр.), слибы въ протягу тыждня вôдъ выпитя послѣднои чарки спôткала смерть властителя або властительку купону. Рôдъ смерти, чи природный, чи неприродный въ наслѣдокъ якогось наглого выпадку, чи навѣть самоубійство — не становлять нѣякои перепоны до выплаты. Ґазеты тамошнѣ дуже выступають противъ сего способу, бо не одинъ схоче выпити 100 або и 120 чарокъ, абы забезпечити наслѣдникамъ 12.000 ф. шт. (144.000 зр.)

ТЕЛЕГРАМЫ.

Раба 25 сѣчня. Міністеръ Барошъ заявивъ въ своѣй кандидатскôй бесѣдѣ, що будучнôсть дасть доказы хосенного вплыву угодъ торговельныхъ. На розвôй рôльництва вплывають особливо некористно охоронно-мытовѣ и ветеринарскѣ мѣры и правительство старає ся усильно, абы той вплывъ усунути. Въ дальшôй бесѣдѣ заявивъ Міністеръ, що єсть рѣшучимъ прихильникомъ системы зелѣзниць державныхъ.

Римъ 25 сѣчня. Въ кругахъ ватиканьскихъ говорять, що папа целебрувавъ вчера рано службу Божу въ приватнôй каплици.

Софія 25 сѣчня. Пôдчасъ ѣзды саньми, котру вôдбувавъ вчера Стамболовъ въ товариствѣ кôлькохъ запрошеныхъ нимъ гостей, выстрѣливъ несподѣвано револьверъ, котрый мавъ президентъ міністрôвъ при собѣ въ кишени, и ранивъ его легко въ праву ногу повысше колѣна. Станъ здоровля Стамболова єсть вдоволяючій.

Ню-Йоркъ. Бюро Райтера доносить зъ Сантъ-Яґо: Правительство Сполученыхъ державъ пôвнôчнои Америки вручило чілійскому правительству рѣшуче ультіматумъ. Въ добре поинформованыхъ кругахъ говорять, що безпосередною причиною того було представлене чілійского президента высланє до Вашінґтону, що ему не сподобавъ ся послъ Сполученыхъ державъ Єґанъ.

Вôдвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

ИНСЕРАТЫ.

Експедиція мѣсцева

НАРОДНОИ ЧАСОПИСИ

зъ днемъ 1 (13) сѣчня 1892 перенесена до

„БЮРА ДНЕВНИКÔВЪ“ ЛЮДВІКА ПЛЬОНА,

улиця Кароля Людвика, ч. 9.

„Бюро Дневникôвъ“ буде приймати, выключно, вôдъ Нового року предплату мѣсцеву.

Инсераты („оповѣщеня приватнî“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ также для „Ґазеты Львôвскои“ вôдъ теперь буде принимати лишь горѣ назване „Бюро Дневникôвъ“ Людвіка Пльона.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.